

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені А. С. МАКАРЕНКА

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
Дошкільна освіта
другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності А2 Дошкільна освіта
галузі знань А Освіта

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою

Сумського державного педагогічного
університету імені А. С. Макаренка

Протокол № 10 від 28 квітня 2025 року

Голова вченої ради,

ректор проф. Юрій ЛЯННОЙ

ЛИСТ-ПОГОДЖЕННЯ
освітньої-професійної програми
Дошкільна освіта
другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності А2 Дошкільна освіта
галузі знань А Освіта

Освітньо-професійну програму розглянуто на засіданні кафедри дошкільної і початкової освіти

Протокол № 9 від «17» серпня 2025 р.

Завідувач кафедри

Наталія ПАВЛУЩЕНКО

Ухвалено науково-методичною комісією Навчально-наукового інституту педагогіки і психології

Протокол № 10 від «25» серпня 2025 р.

Голова НМК

Юлія БОНДАРЕНКО

Перший проректор

Ганна ЗАКІНА

Начальник Центру
забезпечення якості вищої освіти

Оксана ОДІНЦОВА

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності А2 Дошкільна освіта галузі знань А Освіта розроблена кафедрою дошкільної і початкової освіти Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.

Освітньо-професійну програму розроблено на основі Стандарту вищої освіти за спеціальністю 012 «Дошкільна освіта» галузі знань 01 Освіта для другого (магістерського) рівня вищої освіти (наказ Міністерства освіти і науки України № 572 від 29 квітня 2020 р.), Професійного стандарту «Практичний психолог закладу освіти» (наказ Міністерства економіки України № 2425 від 24 листопада 2020 р.), Наказу Міністерства освіти і науки України «Про внесення змін до деяких стандартів вищої освіти» № 1583 від 29 грудня 2023 р., Постанови Кабінету міністрів України № 1021 від 30 серпня 2024 р. «Про внесення змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти», Національної рамки кваліфікацій, затвердженої Постановою Кабінетом міністрів України № 1341 від 23 листопада 2011 р. зі змінами від 25 червня 2020 р. № 519.

Розробники:

Бутенко Віта Григорівна	кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної і початкової освіти Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка – гарант освітньо-професійної програми
Харькова Євдокія Дмитрівна	кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної і початкової освіти Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка
Шаповалова Ольга Віталіївна	кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної і початкової освіти Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка
Усик Дмитро Борисович	кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка
Казбан Наталія Олексіївна	завідувач Сумського дошкільного навчального закладу (ясла-садок) № 15 «Перлинка» м. Суми Сумської області
Гуськова Анастасія Олександрівна	здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта

Рецензенти:

Бадер Світлана Олександрівна	доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри розвитку дитини раннього і дошкільного віку ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»
Корякіна Ірина Вікторівна	кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики дошкільної освіти Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка
Барабан Олена Миколаївна	завідувач Сумського дошкільного навчального закладу (ясла-садок) № 6 «Метелик» м. Суми Сумської області
Гусениця Наталія Іванівна	психолог Центру професійного розвитку педагогічних працівників Сумської міської ради

1. Профіль освітньо-професійної програми
Дошкільна освіта
другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності А2 Дошкільна освіта
галузі знань А Освіта

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка Навчально-науковий інститут педагогіки і психології Кафедра дошкільної і початкової освіти
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти – магістр. Магістр з дошкільної освіти. Вихователь закладу дошкільної освіти. Практичний психолог закладу дошкільної освіти.
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма Дошкільна освіта другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності А2 Дошкільна освіта галузі знань А Освіта.
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання 1 рік 4 місяці.
Наявність акредитації	Акредитована (Сертифікат № 1015. Рішення НАЗЯВО, протокол № 5 від 08 грудня 2019 р.).
Цикл / рівень	НРК України – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, EQF-LLL – 7 рівень.
Передумови	Підготовка здійснюється на основі ОС Бакалавр, ОС Магістр, ОКР спеціаліст. Умови вступу визначаються «Правилами прийому на навчання до Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка».
Мова(и) викладання	Українська.
Термін дії освітньої програми	Програма вводиться в дію з 01 вересня 2025 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	URL: https://sspu.edu.ua/osvitni-prohramy-rik-vstupu-2025

2 – Мета освітньої програми

Забезпечити фахову підготовку висококваліфікованих педагогічних працівників за спеціальністю А2 Дошкільна освіта, спрямовану на оволодіння глибокими ґрунтовними знаннями, професійно-педагогічними вміннями та навичками для виконання завдань та обов'язків науково-дослідницького та інноваційного характеру в системі дошкільної освіти, здатних до надання кваліфікованої психологічної допомоги дітям дошкільного віку.

3 – Характеристика освітньо-професійної програми

Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Галузь знань: А Освіта. Спеціальність: А2 Дошкільна освіта. Форми навчання: денна, заочна. Об'єкт вивчення та діяльності: організація дошкільної освіти, освітня і психолого-педагогічна інноватика, організація і забезпечення освітнього процесу в закладах вищої освіти з підготовки фахівців для системи дошкільної освіти. Теоретичний зміст предметної області: дошкільна освіта, підготовка майбутніх фахівців до професійної діяльності, освітні технології розвитку дітей раннього та дошкільного віку, моніторинг якості дошкільної освіти, психологічні особливості життєвого шляху особистості, взаємодії людей у малих і великих соціальних групах; міжгрупової взаємодії тощо. Методи, методики та технології: теоретичні, емпіричні методи, методи індивідуалізації навчання та інтегрованого навчання, ІТ-технології, особистісно-орієнтована технологія, технології відкритого навчання, інформаційно-комунікаційні технології, технологія співробітництва, методи аналізу даних, технології психологічної допомоги (тренінгові, просвітницькі, консультаційні, психодіагностичні). Інструменти та обладнання: мультимедійне обладнання, інтерактивна дошка, онлайн-інструменти інтерактивного навчання.
Орієнтація освітньої програми	Програма має освітньо-професійну орієнтацію, базується на наукових знаннях про розвиток, навчання і виховання дітей раннього та дошкільного віку, на традиційних та інноваційних технологіях, зокрема і в галузі практичної психології; оволодіння здобувачами вищої освіти компетенцій для надання психологічної та психоконсультативної допомоги дітям раннього та дошкільного віку в закладах дошкільної освіти, зокрема в контексті організації заходів раннього втручання.

Основний фокус освітньої програми	Формування і розвиток професійної компетентності для здійснення дослідницької та інноваційної діяльності в галузі дошкільної освіти та практичної психології в закладах дошкільної освіти з урахуванням сучасних євроінтеграційних процесів в освіті. Ґрунтовне засвоєння навчальних дисциплін із широким застосуванням практичної підготовки, методик досліджень особливостей розвитку дітей раннього та дошкільного віку, відповідного проектування освітнього процесу в закладі дошкільної освіти. Ключові слова: <i>освіта, дошкільна освіта, магістр з дошкільної освіти, вихователь дітей раннього та дошкільного віку, психологія, практичний психолог закладу дошкільної освіти.</i>
Особливості програми	Акцентується увага на фаховій підготовці в системі дошкільної освіти та галузі практичної психології з інноваційною, пошуково-дослідницькою діяльністю і передбачає забезпечення здобувачами вищої освіти набуття навичок soft-skills. Програма базується на досягненнях сучасної науки у сфері дошкільної освіти та практичної психології. Освітньо-професійна програма містить складову компоненту практичної та науково-дослідної роботи магістрантів як виконаної самостійно, так і в проблемних наукових групах, що працюють над широким колом питань дошкільної освіти. Програма є прикладною за орієнтацією та структурно спрямованою на забезпечення формування індивідуальної траєкторії навчання за рахунок широкого спектру вибіркових дисциплін. Освітня програма містить виробничу педагогічно-психологічну практику в закладах дошкільної освіти. Освітньо-професійна програма визначається унікальністю для Сумської області, оскільки враховуються регіональні потреби та інтереси стейкхолдерів, які забезпечуються через поєднання підготовки вихователів та практичних психологів для закладів дошкільної освіти, які володіють технологіями дошкільної освіти та сучасними технологіями надання психологічної допомоги.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Згідно з чинною редакцією Національного класифікатора України: Класифікатор професій (ДК 003:2010) магістр з дошкільної освіти, підготовлений за цією програмою, може обіймати такі посади (за чинною редакцією Національного класифікатора професій): – 2332 Вихователь закладу дошкільної освіти; – 2332 Методист дошкільної освіти; – 2445.2 Практичний психолог (в закладах дошкільної освіти).

Подальше навчання	Можливе продовження освіти за освітньо-науковим рівнем доктора філософії та набуття додаткових кваліфікацій в системі освіти дорослих.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Програмою передбачено студентоцентроване навчання, проблемно-орієнтоване навчання, проєктне навчання, самонавчання (дистанційне), навчання через практики. Формами організації освітнього процесу передбачено: комбінування лекційних (мультимедійних), лабораторних і практичних занять та самостійної роботи студентів з використанням сучасних інноваційних засобів; здійснення освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання. Методи: практичні, практико-теоретичні, проблемно-пошукові, діалогічні, дослідницькі, евристичні, інтерактивні (тренінги, вебінари, диспути, дискусії, мозкові атаки), навчально-ігрові технології.
Оцінювання	Оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюється за системою ECTS (100-бальна шкала ECTS (A, B, C, D, E, F, FX)) та національною шкалою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання студентів за всі види аудиторної, позааудиторної та інших видів освітньої діяльності, спрямовані на опанування освітніх компонентів освітньо-професійної програми: поточний контроль, підсумковий контроль, усні та письмові экзамени, виробнича практика, презентації, проєктна діяльність. Поточний контроль: тести, заліки, экзамени, творчі проєкти, звіти з виробничої педагогічно-психологічної практики. Семестровий контроль: экзамени та заліки з урахуванням накопичених балів поточного контролю. Підсумкова атестація: захист кваліфікаційної роботи і кваліфікаційний экзамен з практичної психології в закладах дошкільної освіти.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність компетентно розв'язувати складні задачі й проблеми в організації та моніторингу освітнього процесу в системі дошкільної освіти та практичної психології в закладах дошкільної освіти або в процесі навчання фахівців із дошкільної освіти в закладах вищої освіти, що передбачає проведення досліджень, та/або здійснення інновацій у ситуаціях, що характеризуються невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (КЗ)	КЗ–1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо, на основі етичних міркувань (мотивів). КЗ–2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). КЗ–3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. КЗ–4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. КЗ–5. Здатність працювати в команді. КЗ–6. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. КЗ–7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (КС)	КС–1. Здатність організовувати освітній процес у закладах дошкільної освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій. КС–2. Здатність здійснювати методичний супровід освітньої діяльності закладу дошкільної освіти. КС–3. Здатність до психолого-педагогічного керівництва особистісним розвитком дітей раннього і дошкільного віку, зокрема, дітей з особливими освітніми потребами, здійснювати практичну діяльність (тренінгову, консультаційну, психодіагностичну) з використанням науково верифікованих методів та технік. КС–4. Готовність до організації фінансово-господарської діяльності закладів дошкільної освіти. КС–5. Здатність створювати та впроваджувати в практику наукові розробки, спрямовані на підвищення якості освітньої діяльності та освітнього середовища в системі дошкільної, зокрема, інклюзивної освіти та в галузі практичної психології. КС–6. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність з метою підвищення психолого-педагогічної компетентності вихователів, батьків, громадськості. КС–7. Здатність до організації співпраці закладу дошкільної освіти з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців до партнерства з батьками. КС–8. Здатність здійснювати нормативно-правове регулювання діяльності закладу дошкільної освіти, керуючись законодавчими документами та основами професійної етики. КС–9. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення, самореалізації в професійній діяльності та до конкурентної спроможності на ринку праці. КС–10. Здатність здійснювати психологічну профілактику відповідно до визначених завдань, потреб, особливостей розвитку та вікових особливостей дітей раннього та дошкільного віку. КС–11. Здатність здійснювати психологічну діагностику відповідно до визначених завдань, потреб, особливостей розвитку та вікових особливостей дітей раннього та

	дошкільного віку. КС-12. Здатність надання психологічної допомоги за запитом та/або відповідно до виявленої потреби в такій допомозі.
7 – Програмні результати навчання	
ПРН 1	Критично осмислювати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування дошкільної освіти та практичної психології в Україні.
ПРН 2	Впроваджувати інформаційні та комунікаційні технології і генерувати нові ідеї в організації освітнього процесу закладів дошкільної освіти різного типу.
ПРН 3	Встановлювати взаємодію з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців та батьками з метою забезпечення якості дошкільної освіти, реалізації дослідницьких та інноваційних проектів.
ПРН 4	Аналізувати й порівнювати результати педагогічного впливу на індивідуальний розвиток дитини дошкільного віку в різних видах діяльності.
ПРН 5	Організовувати методичний супровід освітньої діяльності в мультикультурному середовищі закладу дошкільної освіти для формування в дітей поваги до різних національностей та здатності до взаємодії.
ПРН 6	Здійснювати психолого-педагогічне керівництво індивідуальним розвитком особистості дитини.
ПРН 7	Знати і використовувати в практичній діяльності законодавчу базу психології та дошкільної освіти.
ПРН 8	Виявляти та відтворювати в практичній діяльності вихователя та практичного психолога закладу дошкільної освіти передовий педагогічний досвід та результати досліджень.
ПРН 9	Застосовувати в професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання психолого-педагогічних дисциплін і обирати відповідні технології та методики.
ПРН 10	Володіти вміннями й навичками аналізу, прогнозування, планування, організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти з урахуванням принципів дитиноцентризму, здоров'язбереження, інклюзії, розвивального навчання, особистісно-орієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії.
ПРН 11	Організовувати харчування, медичне обслуговування, оздоровлення дітей.
ПРН 12	Уміти планувати та координувати фінансово-господарську діяльність закладів дошкільної освіти.
ПРН 13	Виконувати психологічну профілактику відповідно до визначених завдань, потреб, особливостей розвитку та вікових особливостей дітей раннього та дошкільного віку.

ПРН 14	Здійснювати психологічну діагностику відповідно до визначених завдань, потреб, особливостей розвитку та вікових особливостей дітей раннього та дошкільного віку.
ПРН 15	Надавати психологічну допомогу за запитом та/або відповідно до виявленої потреби в такій допомозі.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Кадрове забезпечення спеціальності А2 Дошкільна освіта забезпечують: науково-педагогічні працівники Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка, які працюють на постійній основі (штатні) та мають наукові ступені та / або вчені звання; мають академічну та / або професійну кваліфікацію відносно до спеціальності та дисциплін, які викладають; відповідають Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності, мають відповідну публікаційну активність; та професіонали-практики, роботодавці (на умовах сумісництва), які мають досвід професійної діяльності у сфері дошкільної освіти. Із метою підвищення фахового рівня всі науково-педагогічні працівники один раз на 5 років проходять стажування в т. ч. закордонні.
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення університету повністю пристосовано для підготовки фахівців. Освітній процес здійснюється в навчальних корпусах та базах практик. Приміщення для проведення навчальних занять відповідають санітарно-гігієнічним нормам та вимогам правил пожежної безпеки. Наявна матеріально-технічна база, що забезпечує проведення всіх видів практичної та дисциплінарної підготовки, інноваційної та науково-дослідної роботи студентів. Забезпеченість навчальними приміщеннями, комп'ютерними робочими місцями, мультимедійним обладнанням, методичними кабінетами та тематичним устаткуванням, необхідним для виконання навчального плану. Для проведення практичних робіт, інформаційного пошуку та обробки результатів наявні спеціалізовані комп'ютерні класи з необхідним програмним забезпеченням та необмеженим доступом до Інтернет-мережі, у навчальних корпусах постійно діє WiFi-мережа. Самостійна робота студентів організовується за допомогою дистанційної платформи Moodle, комунікування «викладач–студент–викладач» через кафедральні веб-сайти, групи, створені в соціальних Інтернет-мережах, використання сервісів Google тощо. Наявна інша розвинена соціальна інфраструктура, для підтримка здобувачів вищої освіти відповідно до вимог

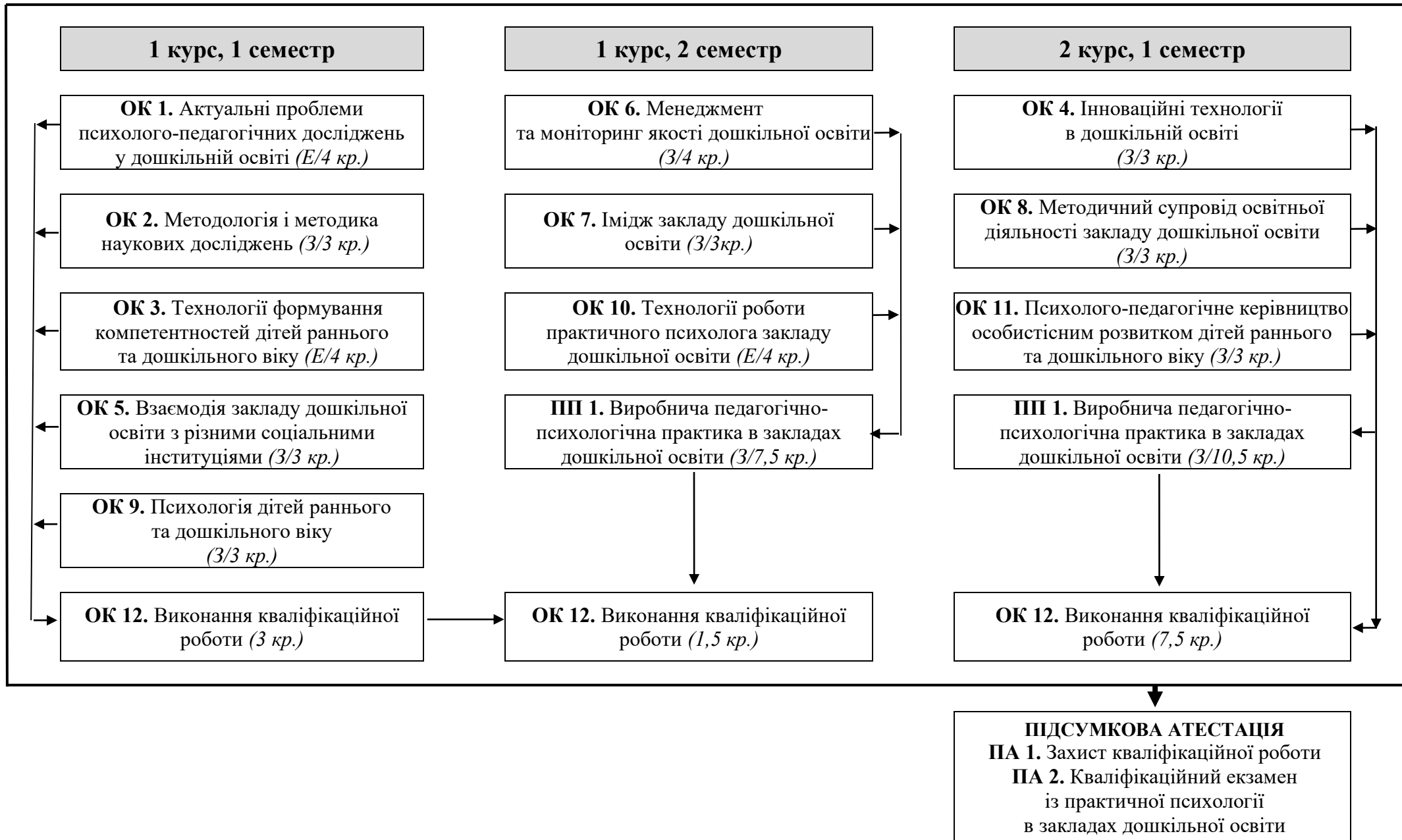
	ліцензійних умов, а саме: гуртожитки, пункти громадського харчування, спортивні зали, стадіон тощо.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Інформаційна підтримка здобувачів вищої освіти забезпечується чітким функціонуванням офіційного сайту Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка: https://sspu.edu.ua/; необмеженим доступом до мережі Інтернет; офіційною сторінкою кафедри дошкільної і початкової освіти. Навчально-методичне забезпечення охоплює: навчальні і робочі плани; графіки навчального процесу; навчальні і робочі програми, силабуси всіх навчальних дисциплін; методичні матеріали для практичних занять, самостійної роботи студентів з дисциплін, написання кваліфікаційних робіт. До виробничої педагогічно-психологічної практики в закладах дошкільної освіти розроблено програму. Усі освітні компоненти освітньо-професійної програми мають навчально-методичне забезпечення в електронному варіанті. Розширює коло інформаційного забезпечення здобувачів вищої освіти вільний доступ до наукової бібліотеки, читальних залів та eSSPUiR – електронного архіву наукових та освітніх матеріалів СумДПУ імені А. С. Макаренка.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Право на участь здобувачів вищої освіти у програмах внутрішньої кредитної мобільності може бути реалізоване на підставі укладених договорів із вітчизняними закладами вищої освіти та з власної ініціативи, підтриманої адміністрацією закладу вищої освіти на основі індивідуальних запрошень та інших механізмів.
Міжнародна кредитна мобільність	Програмою передбачено наявність угоди про міжнародну академічну мобільність (Еразмус+K1) про тривалі міжнародні проєкти на підставі укладених договорів із вітчизняними закладами вищої освіти та з власної ініціативи, підтриманої адміністрацією закладу вищої освіти на основі індивідуальних запрошень та інших механізмів.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Можливе у межах ліцензійного обсягу спеціальності та за умови попередньої мовленнєвої підготовки.

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1. ОBOB'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ			
ОК 1	Актуальні проблеми психолого-педагогічних досліджень у дошкільній освіті	4	Екзамен
ОК 2	Методологія і методика наукових досліджень	3	Залік
ОК 3	Технології формування компетентностей дітей раннього та дошкільного віку	4	Екзамен
ОК 4	Інноваційні технології в дошкільній освіті	3	Залік
ОК 5	Взаємодія закладу дошкільної освіти з різними соціальними інституціями	3	Залік
ОК 6	Менеджмент та моніторинг якості дошкільної освіти	4	Екзамен
ОК 7	Імідж закладу дошкільної освіти	3	Залік
ОК 8	Методичний супровід освітньої діяльності закладу дошкільної освіти	3	Залік
ОК 9	Психологія дітей раннього та дошкільного віку	3	Залік
ОК 10	Технології роботи практичного психолога закладу дошкільної освіти	4	Екзамен
ОК 11	Психолого-педагогічне керівництво особистісним розвитком дітей раннього та дошкільного віку	3	Залік
ОК 12	Виконання кваліфікаційної роботи	12	
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		49	
2. ВИБІРКОВІ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ			
	Вибір із загального переліку вибірових дисциплін	23	Залік
Загальний обсяг вибірових компонент:		23	
3. ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА			
ПП 1	Виробнича педагогічно-психологічна практика в закладах дошкільної освіти	18	Залік
Усього		18	
4. ПІДСУМКОВА АТЕСТАЦІЯ			
ПА 1	Захист кваліфікаційної роботи		
ПА 2	Кваліфікаційний екзамен із практичної психології в закладах дошкільної освіти		
Усього			
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ		90	

2.1. Структурно-логічна схема ОП

Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми Дошкільна освіта другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності А2 Дошкільна освіта галузі знань А Освіта проводиться з метою встановлення фактичної відповідності рівня підготовки магістра вимогам освітньої програми. На атестацію магістрантів вноситься система програмних результатів навчання, що визначена в освітній програмі підготовки фахівця.

Форма атестації: публічний захист кваліфікаційної роботи та кваліфікаційний екзамен із практичної психології в закладах дошкільної освіти.

Атестація завершується видачею документу встановленого зразка про присвоєння освітньої кваліфікації – Магістр з дошкільної освіти. Вихователь закладу дошкільної освіти. Практичний психолог закладу дошкільної освіти.

